

Informe per als concursos d'arquitectura amb intervenció de jurat

Concurs d'idees per a la millora paisatgística del camí interior a Cap Enderrocat, entre rotonda de Cala Blava i Cap Enderrocat

Descripció del projecte. S'han de destacar les innovacions i aportacions a l'avanç del coneixement que incorpora el projecte. Es poden incorporar memòries, plànols, fotografies, esbossos, etc. També l'adreça web si s'ha penjat més informació sobre el projecte a la web.

En aquest projecte destaca l'assaig d'una seqüència o matriu de criteris de protecció, ampliació i potenciació simultàniament en entorns denominats; forestals, urbans i costaners.

MEMÒRIA

Objectius de la proposta

Donada la ponderació i amidament dels criteris mediambientals i paisatgístics del PAI, els criteris de sostenibilitat, els aspectes ambientalment rellevants com l'estudi i anàlisi de la flora, de la fauna, dels espais protegits, del paisatge i dels elements d'interès cultural de la, així com l'activitat dels residents i visitants, per l'àmbit de Cala Blava i el Fort de Cap Enderrocat; la proposta fixa els seus objectius en els següents propòsits:

_Fer una intervenció des del territori, aprofitant al màxim tot allò que ja hi és, que es pot trobar i revaloritzar: murs de pedra seca, vegetació autòctona i/o existent, manteniment del ferm de la via, el sistema de drenatges i esorrenties, aplicant i concretant els criteris del PAI de la Platja de Palma.

_Dos grups d'actuacions, un que intenta millorar la mobilitat de la urbanització de Cala Blava i Bellavista i oferir al barri una nova zona de vianants (tram urbà) millorant les connexions veïnals i una intervenció a nivell més públic que intenta oferir a Mallorca un nou passeig natural per gaudir de les activitats pròpies del lleure i gaudir de la natura. etc..., sense traïr l'essència del lloc, que els veïns puguin seguir sentir com a seu, i que a l'hora sigui un espai obert per acollir els visitants.

_Les possibilitats de protecció i reconeixement del territori són moltes i obertes a diferents escales i poden anar més enllà de les llistades, tot permetent una proposta basada en la potenciació i ampliació de les seves condicions.

_Les característiques de la via proposada han de fer compatibles les persones, els cotxes i la flora i fauna.

_El reconeixement a partir de criteris mediambientals, socials, paisatgístics permet definir les actuacions específiques amb tres trams: **forestal, urbà i costaner**.

_El Passeig incorpora el Fort de Cap Enderrocat, d'alt valor cultural, com a punt inicial o final de rutes i activitats possibles, independentment de les condicions d'ús que pugui tenir l'edificació i excavacions en un futur.

_Incorporar i connectar les rutes cicloturístiques que recorren pròximes a la zona amb la incorporació d'un carril bici a tota la intervenció.

_La proposta es una ocasió per optimitzar i reconnectar les infraestructures, amb el traçat una banda de serveis endreçada i documentada que flexible per a futures transformacions.

_Creació d'un espai qualificat, com a mirador al final del tram costaner quan es fa possible les visions i contemplació simultànies de diversos horitzons, del mar i el paisatge.

Criteris mediambientals i paisatgístics

Adequació als criteris mediambientals i paisatgístics del PAI de la Platja de Palma

El Pla d'Acció Integral (PAI) de la Platja de Palma és l'instrument transdisciplinari de planificació operativa de l'Estratègia de Revalorització Integral de la Platja de Palma. El seu objectiu és el de dissenyar un projecte que permeti recuperar valor i competitivitat en la zona turística de la Platja de Palma. Per tant, les propostes que es desenvolupin en el marc del projecte de la Platja de Palma s'hauran de portar a terme atenent als objectius i criteris fixats en el PAI i, per això, la present proposta de adequació paisatgística de l camí interior a cap Enderrocat es redacta i es desenvoluparà en coherència amb els objectius i els diferents programes i accions inclosos en el PAI.

A l'apartat 2-*Avanç de les actuacions mediambientals i paisatgístiques*, del present document es descriuen de manera detallada les actuacions proposades que donen compliment al PAI de la Platja de Palma, i de les quals a mode de síntesi, es pot avançar que recullen propostes concretes dirigides a donar compliment als objectius, conceptes estratègics, programes i accions relacionades amb els eixos:

- E.1. Apostar per un posicionament turístic innovador, competitiu i sostenible
- E.2. Afrontar el Canvi Climàtic i preservar els sistemes naturals terrestres i marins
- E.4. Revalorar integralment el sistema territorial urbà en clau mediterrània i sostenible
- E.5. Establir compromisos ambiciosos per reduir la càrrega ecològica local i global
- E.6. Crear un espai digital avançat per a totes les persones i activitats
- E.7. Instrumentar un pacte institucional i social i una nova "Governança" per al canvi

Així doncs, les propostes van més enllà de les línies del PAI indicades en el plec de condicions, ja que s'afronten també totes aquelles línies d'actuació relacionades amb els aspectes ambientals sobre les quals s'hi pot intervenir en major o menor mesura des del projecte.

Per tant, es considera que la present proposta de projecte de millora del camí interior del cap Enderrocat presenta un elevat grau d'adequació als criteris ambientals i paisatgístics del PAI i, en especial amb aquells que s'especifiquen de manera concreta en el plec de condicions relacionats amb la compensació d'emissions de CO2 i l'eficiència energètica, la contaminació acústica i lluminosa, entre d'altres.

Adequació als criteris mediambientals i paisatgístics del PAI de la Platja de Palma -Trams

La descripció de la proposta distingeix tres trams, tot i introduint els objectius descrits la definició es especifica per cadascun.

el tram forestal, entre la nova rotonda i l'inici del front de parcel·les, que travessa una zona forestal

el tram urbà o central. La secció es asimètrica, amb les parcel·la i residències unifamiliars a una banda i espais vegetals i agrícoles a l'altra.

el costaner, al final del tram, on la presència de la mar es mes evident i arriba fins l'accés al recinte de Cap Enderrocat.

Adequació als criteris mediambientals i paisatgístics del PAI de la Platja de Palma -Seccions

La secció del traçat en tota la seva longitud consisteix en (de nord a sud):

_Manteniment de la via d'asfalt sense actuar-hi però eixamplant-1m per garantir els dos sentits de Circulació.

_Actuacions *Toves* a la banda nord de la via

Manteniment de les espècies vegetals existents, neteja de les interseccions amb els camins, lilit de pica de pedra de marès a la base dels límits agrícoles.

_Actuacions amb elements d'urbanització cap al costat de les parcel·les i residències unifamiliars: Carril bici, prisma d'instal·lacions sota el carril bici, il·luminació, plantacions de noves espècies d'arbres i pavimentació vorera fins al límit parcel·lari. La densitat i freqüència dels elements de equipament i mobiliari urbans és major en el tram central, baixa el forestal i mínima en el costaner.

Per tant, les seccions tipus, corresponents als trams descrits seran les següents:

__SECCIÓ TIPUS TRAM FORESTAL_ A-A '.

Intervenció "tova"

- Ampliació de la calçada en 1 metre d'amplada pel costat "natural". S'aconsegueixen 2 carrils de 3.5m i voral de 60 cm.
- Inserció de franja de grava 70 cm (transició entre asfalt i paisatge). S'eliminarà la vegetació d'aquesta franja, es netejarà per major visibilitat per a la conducció i senyals.
- No hi ha mur de pedra seca a la majoria del seu recorregut, es construirà un de nou, per tal de marcar el límit, per homogeneïtzar la intervenció i el recorregut, i facilitar l'eclosió d'una biodiversitat única. A més, pot contenir terres.
- No es contempla plantació de vegetació nova.

Intervenció "urbana"

- Canal de recollida d'aigües (també separa bicicletes de cotxes)
- Carril bici de doble sentit amb prisma de serveis (electiva, enllumenat i telecomunicacions) a sota. El carril queda separat de la calçada i de la vorera per una línia de pedra de Marès.
- Material de pavimentació de resines permeables.
- Línia d'enllumenat (fanals solars de 4 m d'alçada) col·locats cada 20 m.
- Vorera de 1.5m (mínima expansió per no afectar tant i pel seu caràcter menys urbà). Pendent 1.5%.
- Talús d'adaptació de cotes, intervenció poc agressiva.

SECCIÓ TIPUS TRAM URBÀ_ B-B '.

Intervenció "tova"

- Ampliació de la calçada en 1 metre d'amplada pel costat "natural". S'aconsegueixen 2 carrils de 3.5m i voral de 120 cm.
- Inserció de franja de grava 70 cm mínim (transició entre asfalt i naturalesa). Variarà l'amplada en funció de la posició actual dels murs de pedra seca existents. S'eliminarà la vegetació, es netejarà per millorar la visibilitat per a la conducció i senyals.
- En aquest tram hi ha mur de pedra seca. Es mantindrà per per tal de marcar el límit, per homogeneïtzar la intervenció i el recorregut, i facilitar l'eclosió d'una biodiversitat única. En les zones on no existeixi o estigui deteriorat es repararà.
- No es contempla plantació de vegetació nova.

Intervenció "urbana"

- Canal de recollida d'aigües (també separa bicicletes de cotxes)
- Carril bici de doble sentit amb prisma de serveis (electiva, enllumenat i telecomunicacions) a sota. El carril queda separat de la calçada i de la vorera per una línia de pedra de Marès.
- Franja de vegetació (plantació de Tamarius) i drenatge parcial natural (absorció a través de les terres de l'escosell). Aquesta franja vegetal no és contínua, té un ritme, que ajudarà a introduir els elements d'enllumenat de manera alterna (arbre, fanal, arbre) per garantir la bona il·luminació de vianants i ciclistes, i de la calçada. Fanals amb captadors solars de 4m col·locats cada 15-10m? Queda separat de la vorera per una línia de pedra de Marès.
- Vorera d'amplada variable (fins límit de propietat privada). Pendent cap a fora de 1.5%.

SECCIÓ TIPUS TRAM COSTANER_ C-C '.

Intervenció "tova"

- Ampliació de la calçada en 1 metre d'amplada pel costat "natural". S'aconsegueixen 2 carrils de 3.5m i voral de 80 cm.
- Inserció de franja de grava 70 cm mínim (transició entre asfalt i paisatge). Variarà l'amplada en funció de la posició actual dels murs de pedra seca existents. S'eliminarà la vegetació d'aquesta franja, es netejarà, major visibilitat per a la conducció i senyals.
- En aquest tram hi ha mur de pedra seca. Es mantindrà per marcar límit entre natura i carretera, per homogeneïtzar la intervenció i el recorregut, amb les conseqüents millores que comporta: per exemple, facilita l'eclosió d'una biodiversitat única. En les zones on no existeixi o estigui derruït, es construirà.
- No es contempla plantació de vegetació nova.

Intervenció "urbana"

- Carril bici / vianants de doble sentit amb prisma de serveis (electiva, enllumenat i telecomunicacions) sota. El carril queda separat de la calçada i de la franja de vegetació per una línia de pedra de Marès. El material de pavimentació serà "més natural" (sauló?). Aquest "sender" s'insereix absorbint una part de calçada i una part de la cuneta existent (caldrà omplir).
- Canal de recollida d'aigües (també separa bicicletes / vianants de la muntanya). S'aprofita la cuneta existent per inserir la recollida.
- Línia d'enllumenat (balises solars d'1 m aprox. d'alçada) col·locades cada 20 m.
- Talús d'adaptació de cotes, intervenció poc agressiva.

Adequació als criteris mediambientals i paisatgístics del PAI de la Platja de Palma

-Usos

La proposta fa compatibles els usos específicament urbans amb els paisatgístics i naturals. Garanteix la transversalitat dels elements de paisatge existent: espècies, camins rurals, drenatge de l'àmbit. (Veure seccions).

Adequació als criteris mediambientals i paisatgístics del PAI de la Platja de Palma

-Panells informatius

La proposta també inclou la definició de tot el sistema de Comunicació de la elements de valor seguint els criteris ja implementats pel Consorci de la Platja de Palma.

El camí anirà incorporant fites que guiaran a l'usuari i li faran prestar atenció a allò que vagi trobant

Adequació als criteris mediambientals i paisatgístics del PAI de la Platja de Palma

-Criteris de sostenibilitat .

-Qualitat i innovació de la proposta

A banda dels criteris ambientals i paisatgístics que de manera específica es desenvolupen en compliment del PAI de la Platja de Palma, a nivell general la present proposta es basa en els següents criteris de sostenibilitat, els quals es desenvolupen de manera més detallada en els apartats successius:

_Implantar sistemes energèticament eficients i incorporar les energies renovables per afavorir la generació energètica el màxim de propera al punt de consum.

_Incentivar la utilització de sistemes de zero emissions de CO2 que contribueixin a l'objectiu de balanç zero plantejat per a la platja de Palma.

_Potenciar la permeabilitat del terreny i l'escorrentia natural afavorint l'infiltració natural de l'aigua de pluja i reduint així les problemàtiques d'inundació i recuperen els cicles naturals de l'aigua.

_Minimitzar les diferents fonts de contaminació acústica i lluminosa i mitigar-ne els efectes sobre l'entorn i la població local.

_Prioritzar una mobilitat basada en modes de transport alternatius al vehicle privat motoritzat potenciant els desplaçaments a peu i en bicicleta, així com l'ús del transport públic.

_Garantir una correcta transició –tant ecològica com paisatgística- amb els espais naturals en contacte amb el camí.

_Elecció de materials de baix impacte ambiental i reutilització de materials en el mateix àmbit.

_Selecció del mobiliari urbà en funció de les seves característiques ambientals i paisatgístiques.

_Dimensionar correctament els ferms i paviments i seleccionar els materials que els conformin per a que incorporin requisits mediambientals.

_Elecció d'espècies vegetals autòctones i adaptades al medi que presentin una baixa necessitat hídrica.

- _Integració de les instal·lacions necessàries per a la gestió de residus.
- _Minimitzar els moviments de terres i la generació de residus en la fase d'obres.
- _Garantir la integració paisatgística de l'actuació i dels elements que la componen.

Dades sobre el concurs

Nom del concurs / Objecte	Concurs d'idees per a la millora paisatgística del camí interior a Cap Enderrocat, entre rotonda de Cala Blava i Cap Enderrocat
Organisme que convoca el concurs	Consorci Urbanístic de la Platja de Palma
Caràcter del concurs	D'idees
Tipus de procediment	Obert
Composició del jurat	Nacional
Naturalesa del jurat	Intern a l'organisme convocant
Crida	Internacional
Resultat del concurs	Altres (en espera dels resultats)
Data de resolució del concurs	en espera (previst 2012)

Dades sobre el projecte

Nom del projecte presentat / Lema	Millora paisatgística del camí interior a Cap Enderrocat (entre rotonda Cala Blava i Cap Enderrocat)
Autor/Autors UPC	Elena Cánovas Méndez Antonio Francisco Sanmartín Gabas
Altres autors	aSZ arquitectes -Aina Bigorra González -Isabel Ascaso Til -Borja Gallart -Elenora Sorghini -Silvia Ricci LAVOLA SOSTENIBILITAT (lavola 1981, SA) EMAB SL- Enginyeria i Medi Ambient Ferran Buils Gabriel Femenia